

De betekenis van normen voor het certificeren

i Ruud Ploum
Ploum Technology

In dit artikel beschrijven we de rol van nationale en internationale standaarden en normen die voor de certificering en/of de toekenning van een label van belang zijn.

DOEL

Een certificering of het verkrijgen van een bepaald label kan voortvloeien uit wettelijke eisen ten behoeve van veiligheidsmanagement (Denk bijvoorbeeld aan CE markering) of om aan te tonen dat ofwel het bedrijf of de organisatie of personen aan bepaalde hoge kwaliteitseisen voor de bewerkingen en daarmee de eigenschappen van producten kunnen voldoen. (Denk bijvoorbeeld aan Qualisteelcoat). Er zijn opdrachtgevers die in dit opzicht eisen stellen aan toeleverende bedrijven om zeker stellen, dat de goede en de vereiste kwaliteit meetbaar gewaarborgd wordt.

PROCES

Afhankelijk van het soort label of certificering komt dit proces zo ongeveer neer op de volgende grote stappen.

1. Zorgen dat het bedrijf aan de eisen voldoet die voor de certificering van belang zijn.
2. Auditing en als blijkt dat aan de eisen voldaan wordt: toekenning van het certificaat.
3. Het periodiek controleren of het bedrijf nog steeds voldoet aan de eisen.

DE ROL VAN NORMEN EN STANDAARDEN

In de eerste stap zal een geselecteerd gezelschap van interne en externe deskundigen een pakket van eisen opstellen waaraan een bedrijf moet voldoen om de certificering mogelijk te maken. Daarbij worden bij voorkeur nationale en/of internationale standaarden en normen geraadpleegd omdat deze op onafhankelijke wijze tot stand zijn gekomen en er zo een vaste routine gegeven wordt die de prestaties

op neutrale wijze toetst. Het is tevens mogelijk dat een onderneming specifieke interne bedrijfsnormen en standaarden hanteert, simpelweg omdat er mogelijk geen norm of standaard beschikbaar is.

Een norm of standaard is een document met erkende afspraken, specificaties of criteria over een product, een dienst of een methode. Normen zijn feitelijk voorschriften die niet door de overheid zijn opgesteld en niet door de overheid zijn gepubliceerd maar de burgers wel wettelijk binden. Deze voorschriften vallen niet onder de zogenaamde algemeen verbindende voorschriften, de voorschriften die door de overheid op basis van haar regelgevende bevoegdheid zijn uitgevaardigd en waarvan naleving krachtens de wet afgedwongen kan worden. Deze "andere" voorschriften ontstaan op een manier anders dan in de wet is bepaald, maar krijgen, toch een algemeen geldend karakter waardoor iedereen er wettelijk aan is gehouden. Normen en standaarden kunnen binnen een bedrijf of organisatie worden vastgelegd, dan wel binnen een consortium van organisaties of door erkende standaardisatieorganisaties. Erkende standaardisatieorganisaties (zowel nationale als internationale) werken volgens een bepaald proces en volgens bepaalde regels voor vertegenwoordiging. Normen en standaarden zijn doorgaans onpartijdig opgestelde documenten die het mogelijk maken om, bij naleving en/of opvolging, een referentie te geven en/of een onafhankelijke beoordeling uit te voeren. De toetsing, in het kader van certificering, wordt op deze wijze een "steriele" operatie: men voldoet of men voldoet niet. Voldoet men niet, dan kan een regime voorzien worden dat er toe leidt dat men enig moment wel voldoet.

In de normen zelf, wordt veelal naar andere, meer specifieke, normen verwezen; het is op deze wijze helaas wel een soort van "rattenstaart".

Met name voor de wettelijke CE-mar-

kering moet men aantonen dat het veiligheidsmanagement voldoet aan de CE-Machinerichtlijn. Dit dient er onder anderen ook toe om concurrentievervalsing tegen te gaan en commercieel winstbejag ten koste van de veiligheid van personeel te voorkomen en het behoud van machines binnen grenzen te waarborgen. Tevens dienen normen binnen de Europese ruimte ervoor te zorgen dat met name de veiligheidseisen, te stellen aan apparatuur, gelijk zijn.

Als men niet aan de normen en/of standaarden kan of wenst te voldoen, dan zal men op een andere wijze moeten aantonen dat de machineveiligheid gewaarborgd is. Dit moet dan getoetst worden door een zogenaamde "Notified body". Dit is een bedrijf of een instantie die een onafhankelijke en erkende accreditatie heeft en bevoegd is om de betreffende toetsing uit te voeren en te rapporteren. Het eenvoudigste is en blijft het voldoen aan normen, maar ook dat wordt door het instituut, dat het certificaat moet uitgeven, getoetst.

Overigens moet men voor de CE-markering van explosieveilige apparatuur ook de ATEX markering apparatuur voor categorieën 1 en 2 door een "Notified body" laten uitvoeren.

SOORTEN NORMEN

Normen en standaarden kunnen een eigen "doel" hebben, zoals bijvoorbeeld:

- Gericht op verfwaren en/of metallieke dekragen
- Gericht op de bepaling van de finishing-kwaliteit en diens beoordeling
- Gericht op procesinstallaties en apparatuur
- Gericht op procesparameters en procesbeheersing
- Gericht op veiligheid, ATEX, PED en de CE machinerichtlijn in het algemeen
- Gericht op kwaliteitsborging en beheersing.

RELATIE TUSSEN CERTIFICATEN/ LABELS EN NORMEN

In sommige gevallen kan het hebben van een certificaat, het voldoen aan een norm al voor een groot deel afdekken mits de toetsingen/ keuringen op de juiste wijze onafhankelijk worden georganiseerd.

Als voorbeeld noemen we het Qualisteelcoat certificaat volgens technische specificatie versie 4.1 uit januari 2019,

Deze technische specificatie conformeert voor een groot deel aan de normen EN1090-1 uit 2011 en EN1090-2 t/m 3 uit 2018. Beiden vullen elkaar aan maar worden getoetst door verschillende instanties. Situaties waarin "een slager zijn eigen vlees keurt" moeten aantoonbaar voorkomen worden.

Aandacht moet ook gaan naar de risico-inventarisatie en evaluatie, de zogenaamde "RIE". In het proces van risicoanalyse moeten beoordelingsmethoden en criteria waarmee men het risico van een proces

en/of installatie kan kwantificeren en/of verlagen, vastgelegd worden.

SAMENVATTEND

Normen bieden een voldoende goede leidraad voor de certificering en/of het toekennen van labels. Men kan in specifieke gevallen eisen aanpassen, maar zolang de geldende normen als toetssteen worden toegepast in dat proces, is men op de veilige en goede weg.

Certification et qualification externe: contrainte ou opportunité?

i Chimiderouil
François-Xavier Holvoet

Les certifications et qualifications externes comportent, il est vrai, un certain nombre de contraintes et de lourdeur. Toutefois, si celles-ci sont implémentées de manière intelligente, elles peuvent apporter à la société une plus-value importante. En effet, ces systèmes ont plusieurs avantages:

1. En termes d'organisation interne, ces systèmes permettent souvent de clarifier les rôles et fonctions de chacun. Cela permet également d'analyser des méthodes de fonctionnement qui sont en place depuis longtemps et pas toujours optimisées.

La mise en place d'un tel système est l'occasion de se poser les questions suivantes:

- Pourquoi fait-on cela ainsi?
- Peut-on le faire mieux?
- Peut-on le faire plus efficacement?

2. Du point de vue du client, avoir une certification de son système de management permet au client d'être rassuré sur la façon dont sont traitées ses pièces. Le traitement de surface mis en œuvre est en effet souvent peu connu du client. Pouvoir lui garantir une traçabilité du traitement effectué et des différentes opérations réalisées, permettra de conforter celui-ci dans la bonne réalisation du traitement.

Au sein de Chimiderouil, cette démarche positive du système de management et de certification est une longue histoire qui remonte maintenant à plus de 10 ans.

Initiée au départ à la demande des clients, la mise en place de la certification ISO 9001 nous a permis de reconsidérer le fonctionnement de la société, de simplifier et éclaircir de nombreux processus. Concrétisation d'un gain de temps, de productivité et de qualité.

L'introduction à la certification ISO 9001 nous a également permis d'approcher et de rassurer de grands donneurs d'ordre quelque peu réticents à travailler avec de plus petites structures. Dans le traitement de surface, ces dernières sont en effet souvent assimilées à des «alchimistes fous» sans suivi de leurs traitements.

Fort de cette première expérience, Chimiderouil a continué à renforcer la rigueur de ses opérations afin de pouvoir accéder à la certification EN 9100, ouvrant cette fois la porte à des acteurs du monde de l'aéronautique. Cette reconnaissance a permis d'acquiescer de nouveaux contrats et d'avoir une croissance à 2 chiffres depuis plus de 4 ans dans ce secteur.

Afin de consolider cette croissance, Chimiderouil a obtenu il y a quelques semaines, la certification Nadcap pour ses opérations d'usinage chimique. Cette certification étant la meilleure carte de visite pour une entreprise travaillant dans le domaine de l'aéronautique.

Même si cette certification a été obtenue dans des moments difficiles pour le secteur de l'aéronautique, cela rassure nos clients: nous maîtrisons parfaitement tous les paramètres du traitement de surface et leurs pièces peuvent nous être confiées en toute confiance. Un soulagement pour nos clients dans le travail de contrôle et d'audit.

Cela conduit donc à des économies pour le client et lui permet de s'appuyer sur Chimiderouil pour relever les défis des mois à venir !

